

Academia de Inalte Studii Agronomice din București

ȘCOALA SUPERIOARĂ DE AGRICULTURĂ HERĂSTRĂU, AZI ACADEMIA DE INALTE STUDII AGRONOMICE

Până în preajma anului 1930, agricultura românească a rămas în faza economiei patriarhale. Micile gospodării țărănești produceau numai pentru îndesularea trebuințelor proprii; marile gospodării boierești și mănăstirești produceau pentru belșugul proprietarului. Comerțul intern cu produse agricole era foarte redus, din pricină că drumurile erau rele și nesigure și din pricină că fiecare gospodărie producea tot ce-i trebuia. Consumul orașelor era măsurat după numărul redus și populația mică a acestora. Peste graniță se făcea comerț cu miere, ceară și vin, mărfuri care aveau o valoare mare și suportau astfel cheltuielile de transport, și cu vite care erau transportate pe picioare.

Comerțul de cereale era monopolizat de Turcia ca Putere Suzerană, iar navigația pe Dunăre era închisă de aceasta.

Tratatul dela Adrianopol a desființat monopolul Turciei și a hotărât libertatea navigației pe

Dunăre. Aceste dispoziții ale tratatului sunt o răscruce pentru agricultura românească, căreia i se deschid deodată mari posibilități de dezvoltare. Moșiile mari, și chiar gospodăriile mici încep să producă pentru piață, pentru schimb. Cererea de produse agricole și în special de cereale era din ce în ce mai mare, în țările din Occident, în care toate eforturile mergeau în direcția dezvoltării industriei. Dunărea era o cale de transport ideală, pe care se scurgeau produsele agricole ale Țărilor Românești. Agricultura iese treptat din faza patriarhală și ajunge izvorul principal de bogăție al Principatelor. Această bogăție a făcut cu puțință renașterea materială și culturală a celor două state, din care se va naște în curând România.

În transformarea agriculturii românești, în adaptarea ei continuă la nevoile vremii, a jucat un rol de seamă vechea Școală de Agricultură dela

Herăstrău, devenită, dela 1929, Academia de Inalte Studii Agronomice, București.

Este una din instituțiile culturale cele mai vechi ale României; în 1928 și-a serbat jubileul de 75 ani. Evoluția ei este împletită cu cele mai însemnate evenimente economice și culturale ale istoriei

Fațada Academiei de Inalte Studii Agronomice

moderne a României. Pe catedrele și în fruntea ei au lucrat oameni, cari au jucat un rol însemnat și dincolo de hotarele largi ale agriculturii și științei agricole: C. Slătineanu, C. N. Racotă, P. S. Aurelian, V. Cârnu-Munteanu, N. Filip, C. Sandu-Aldea, directori și profesori; Pană Buescu, C. F. Robescu, Marcel Brândză, W. Knechtel, Fl. Pomponiu, Alexe Marin, Gh. Maior, I. Hașeganu și alți profesori, pentru a nu cita de cât câțiva dintre aceia ce nu mai sunt în viață.

Școala de Agricultură Herăstrău își trage ființa din școala înființată în 1853 de Știrbei-Vodă, pe moșia Pantelimon, sub numele de: «Institutul de Agricultură dela Pantelimon». E cea dintâi școală de Agricultură a Munteniei. În Moldova, cu 10 ani mai înainte, începuse a face un curs de agricultură la Academia Mihăileană, Ion Ionescu dela Brad.

Școala dela Pantelimon a fost întemeiată pe moșia Eforiei Spitalului Civile, care a fost luată în arendă, în acest scop, pe timp de 15 ani.

Pe lângă școală era prevăzut a se înființa o fabrică de mașini și instrumente agricole, o pepinieră de duzi, o grădină de pomi roditori și de legume, și o fermă. Materiile care se predau în școală erau: elemente de fizică, de chimie, de mi-

neralogie și geologie, aplicate la agricultură, geniu rural, arpentaj și construcții rurale, botanică și silvicultură, grădinărie și creșterea viermilor de mătase și a albinelor, contabilitate agricolă, zootehnie și economie rurală.

Primul director al școlii a fost numit C. Slătineanu, iar conducerea lucrărilor practice a fost încredințată unui specialist adus dela Hohenheim, din Germania, anume W. Konzelmann. Ni s'au păstrat în original planul de exploatare întocmit de acesta pentru moșia Pantelimon.

În anul 1857 urmează la direcția școlii C. N. Racotă, iar după acesta în anul 1863 P. S. Aurelian.

Din anul 1867 s'a introdus în program un curs de silvicultură, iar școala a fost denumită, începând din acel an, Școala Centrală de Agricultură și Silvicultură, nume pe care l-a păstrat până în anul 1893, când s'a întemeiat Școala Specială de Silvicultură dela Brănești.

Pentru dezvoltarea ce luase școala dela Pantelimon, localul de acolo era neîncăpător. Eforia Școalelor ar fi dorit să mute școala în clădirile Mănăstirii Văcărești. Acest gând nu s'a putut împlini din pricina împotrivirii Mitropolitului Nifon.

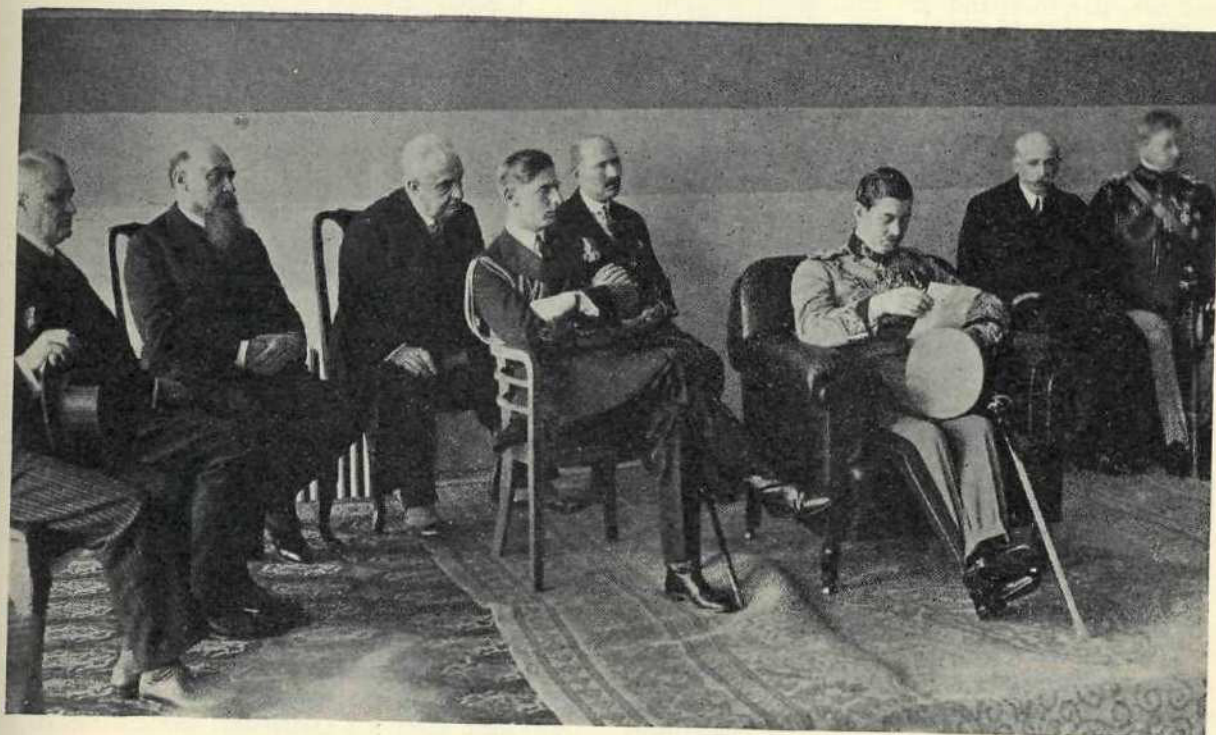

Biblioteca, studenților

S'a ales atunci domeniul Statului, Herăstrău, din partea de Nord a Bucureștilor, ca fermă a școlii și s'a hotărât construirea unui nou local pe acest domeniu, acolo unde se găsește azi Academia de Inalte Studii Agronomice. Piatra fundamentală a acestui local a fost pusă în anul 1868, de tânărul domnitor Carol, iar școala a fost mutată aci în Decembrie 1869.

Căminul studenților

Inaugurarea Căminului studenților la 2 Noemvrie 1931

Odată cu această mutare și sub direcția lui P. S. Aurelian, nivelul cursurilor a fost ridicat și pregătirea elevilor a ajuns din an în an mai desăvârșită. Condiția de admitere în școală era 4 clase

C. N. Racotă, director (1857—1863)

gimnaziale, dar începând din anul 1870, începură să vină la școală și tineri, cari terminaseră liceul complet.

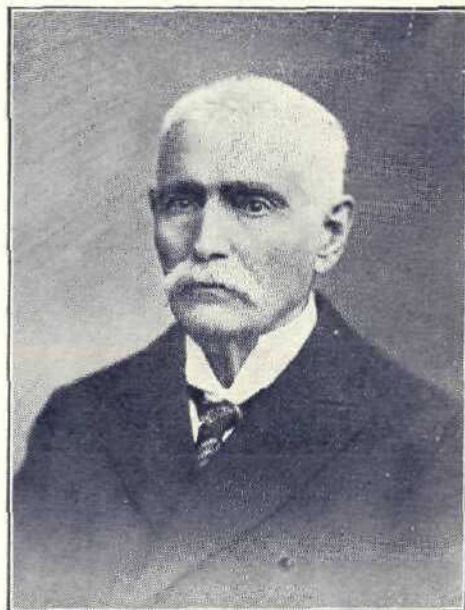
P. S. Aurelian, director
(1863—1883)

În această epocă cea mai mare parte de absolvenți ai Școlii dela Herăstrău intrau în corpul silvic al Statului. Primele generații de silvicultori români, aceia cari au pus rânduială în patrimoniul

silvic al Statului, sunt absolvenți ai Școlii de Agricultură și Silvicultură dela Herăstrău.

În anul 1893, Petre Carp, prin legea învățământului profesional, dă o nouă organizare școlii. El desparte agricultura de silvicultură și creează pentru aceasta Școala Specială de Silvicultură dela Brănești.

Școala dela Herăstrău rămâne destinată numai studiului agriculturii. Pentru completarea pregătirii practice, P. Carp înființează două ferme model: Studina în Oltenia și Laza în Moldova. La aceste ferme absolvenții cursurilor teoretice ale Școlii Herăstrău, erau ținuti să facă un stagiu de practică de 1 an și jumătate, sub un regim de severă disciplină.

George Maior, profesor de agricultură (1888-1925)

Director al Școlii era în această epocă V. Cârnunțeanu (1887—1903).

Deși despărțită de silvicultură, Școala dela Herăstrău continua să fie bine populată de elevi. Pregătirea teoretică era destul de completă, iar pregătirii practice i se dădea o mare atenție, atât în timpul cursurilor, cât mai ales în timpul stagiului de practică la fermele model.

Din această epocă datează seriile de absolvenți care au intrat în serviciul Domeniilor Coroanei, la Regia Monopolurilor Statului, în cooperare ca administratori ai obștiilor de arendare, la proprietarii dornici de a-și moderniza exploatarea lor, realizând peste tot înfăptuiri, care au însemnat tot atâtea pilde pentru propășirea agriculturii românești.

În anul 1903 s'a sărbătorit jubileul de 50 ani al școlii. Sărbătorirea a avut loc în prezența Re-

gelui Carol I, a membrilor guvernului: D. Sturdza, prim-ministru; Const. Stoicescu, ministru al Agriculturii; Spiru Haret, ministru al Instrucțiunii Publice, a președintelui Senatului P. S. Aurelian, fost director al școlii, a primarului Capitalei C. F. Robescu, fost profesor al școlii, a profesorilor, a elevilor și invitaților.

Sărbătorirea s'a desfășurat în localul școlii reconstruit, după incendiul care-l mistuise în parte, în anul precedent.

Cu acele prilej ministrul Agriculturii a făcut o recapitulare a rezultatelor școlii. Terminaseră cursurile până la 1903:

538 absolvenți, cari îmbrățișaseră următoarele ocupații:

29 proprietari cari făceau ei înșiși agricultură.

24 arendați pe socoteală proprie

31 agronomi la Domeniile Coroanei

47 administratori de moșii particulare

12 administratori agricultori la diferite societăți.

7 în serviciul viticol.

4 în Ministerul Agriculturii.

3 la fermele model ale Statului.

89 în serviciul silvic.

39 în învățământul agricol și silvic.

19 în serviciul Regiei Tutunului.

La o parte din absolvenți nu s'au putut aduna date precise asupra ocupației lor.

versitari. Se consacră astfel caracterul superior al învățământului în aceste școli.

Din anul 1909, potrivit hotărârii Consiliului profesoral, aprobată de Minister, nu se mai primesc

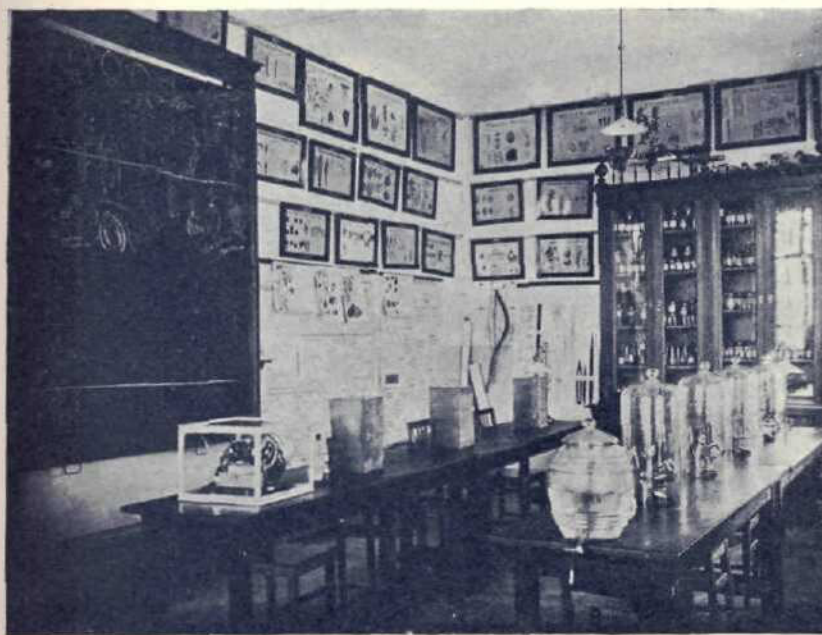
Vlad Cărnă-Munteanu, director (1887—1903)

în Școala de Agricultură Herestrău de cât bacalaureați. Din pricina îngreuerii condițiilor de admitere de după 1909, numărul elevilor a scăzut. De unde numărul absolvenților varia între 20—50, în intervalul dela 1903—1912 el scade la 9, în anul 1913, când a terminat prima serie cu bacalaureatul și nu s'a putut ridica peste 13, până la războiul cel mare.

Această scădere a frecvenței are însă și cauze mai adânci. Drumurile ce se deschideau absolvenților Școlii Superioare de Agricultură Herestrău erau puține. Marea agricultură particulară nu cerea încă specialiști în tehnica agricolă, — ea prefera să tragă beneficii din utilizarea rutinară a brațelor și inventarului țărănesc. Rari erau adevărații fermieri, cari să-și fi făcut ei înșiși o pregătire de specialitate, sau cari să caute administratori cu această pregătire. Școala Superioară de Agricultură nu a putut fi, decât în mică măsură,

ceea ce au fost Școlile Superioare de Agricultură din Occident — instituții de pregătire profesională a aristocrației pământului.

În anii 1916 și 1917 școala nu a putut funcționa din cauza războiului.

Laboratorul de fitopatologie

În anul 1904 s'a promulgat legea pentru recrutarea profesorilor la Școala Centrală de Agricultură Herestrău și la Școala de Silvicultură dela Brănești. Prin această lege condițiile de recrutare sunt fixate la fel ca pentru profesorii uni-

După războiu Școala Superioară de Agricultură Herestrău, cum i se zice în această epocă, a luat un nou avânt, sub conducerea lui C. Sandu-Aldea, revenit a treia oară la direcția ei.

Laboratorul de entomologie

Regulamentul din 1921 organizează învățământul pe baze noi. Se dă o mai mare dezvoltare lucrărilor de laborator. Se adaugă programului de cursuri noi discipline dovedite necesare. Se recreează noi forțe didactice.

S'a întocmit un program de înzestrare, de completare a laboratorilor și câmpurilor de experiență.

În preajma școlii, vechiul domeniu Herestrău fusese retezat succesiv, pentru nevoile Capitalei: hipodromul, Crucea-Roșie, Leagănul Sf. Ecaterina, Parcul sportiv, Stațiunea de telegrafie fără fir, locuințele funcționarilor Ministerului, Strandul, terenul Parcului Național sunt toate bucăți din acest domeniu. Din această cauză nu au mai rămas în preajma școlii de cât câmpurile de experiență ale catedrelor de agrologie, fitotehnie și ameliorarea plantelor, grădina de legume, via experimentală, grădina botanică și câmpurile de experiență ale Institutului de Cercetări Agromice. Pentru lucrările agricole practice s'a organizat o nouă fermă, la Băneasa, înzestrată cu toate îmbunătățirile și toate ramurile unei complete pregătiri a studenților.

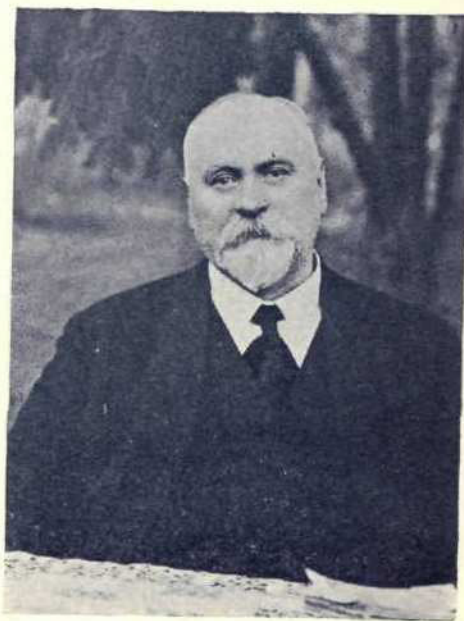
În realizarea programului de îmbunătățiri și completări a școlii s'a construit un local nou pentru catedrele de chimie generală, chimie agricolă și tehnologie, cu laboratoare pentru studenți, asistenți și profesori, cu sală de curs.

Toată această operă de dezvoltare și de adaptare a școlii la nevoile noi ale Țării a fost prezidată de C. Sandu-Aldea, operă, pe care a dus-o cu o neînfrântă pasiune de bine, până la moartea sa, în 1927.

C. Sandu-Aldea nu a avut mângâierea să ia parte la sărbătorirea a 75 de ani de existență a școlii, căreia el i-a consacrat cei mai frumoși ani ai vieții sale și pe care a cinstit-o cu munca, iubirea și cu intransigența sa morală.

Sărbătoarea jubileului de 75 ani a avut loc la 24 Iunie 1928. Erau de față: Inaltul Regent G. Buzdugan; primul Ministru și ministru de Finanțe, Vintilă Brătianu și Domnii C. Argetoianu, ministrul Agriculturii; C. Angelescu, ministrul Instrucțiunii; L. Mrazec, ministrul Industriei și Comerțului; Dr. N. Lupu, ministrul Muncii și Ocrotirilor Sociale; Gh. Cișpăianu, subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii. Cele mai de seamă instituții culturale ale Țării ținuseră să fie reprezentate la acest jubileu: d-l Dr. Antipa reprezenta Academia Română; d-l Profesor Zaharia, Universitatea din București; d-l Prof. Vasilescu-Car-

pen, Școala Politehnică; Prof. I. N. Angelescu,

C. Sandu-Aldea, director (1908—1914 și 1919—1927)

Academia de Inalte Studii Comerciale; Prof. C. Motaș, Facultatea de Medicină Veterinară; Prof. Mihail Șerban, Academia de Agricultură din Cluj;

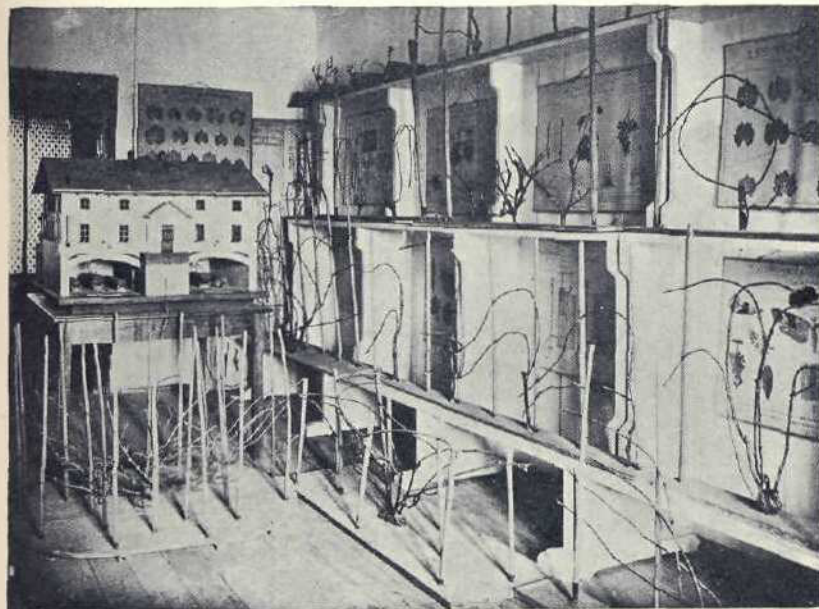
d-l Traian Naum, Uniunea Camerelor de Agricultură. Asistau numeroși absolvenți ai școlii din diferite serii și mulți agricultori.

S'a făcut un serviciu religios pentru pomenirea

Foarte mulți din elevi veneau din provinciile de peste Carpați. Se plămădea astfel și în această școală, ca în atâtea altele, unitatea neamului românesc și se pregătea suflatește realizarea unirii.

Înaltul Regent G. Buzdugan spunea, între altele, în cuvântarea sa:

« De aceea găsim un fericit prilej în serbarea școlară de azi, pentru a afirma convingerea noastră despre necesitatea unei noi reorganizări și dezvoltări a învățământului nostru agricol, în sensul de a se transforma această școală de învățământ agricol superior, într'o Facultate de Agronomie, cu un caracter mixt, teoretic și practic, luând de normă și facultățile similare din țările, unde astfel de instituții funcționează de mult timp, pentru a completa în mod desăvârșit acest învățământ și a-i da toată autoritatea, menită a atrage către el elemente de valoare. În același timp va trebui dată toată extensiunea posibilă învățământului inferior, pentru a pătrunde cât mai mult în masele largi ale țărănimii, care formează azi o lume întregă de

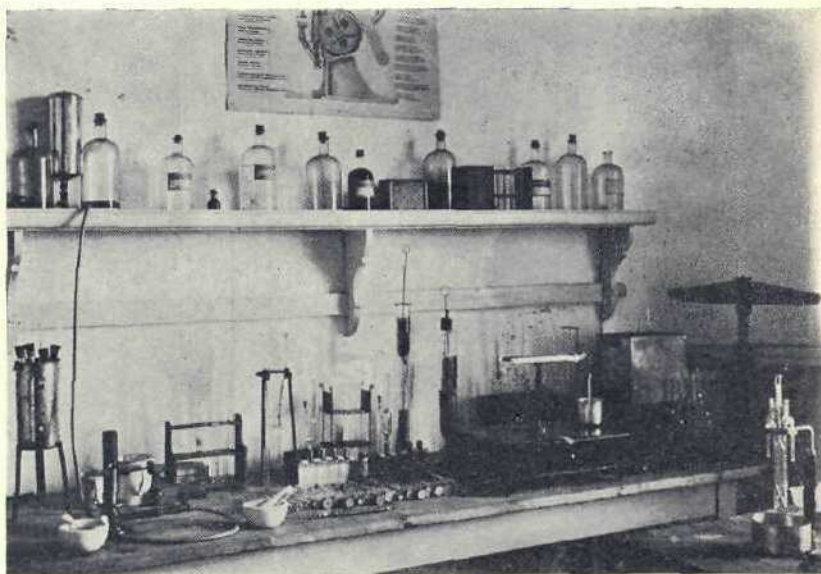
Cabinetul de viticultură

absolvenților școlii, morți în războiu. Directorul de atunci al școlii, cel ce scrie aceste rânduri, a recapitulat evoluția școlii. A vorbit apoi înaltul Regent G. Buzdugan, primul ministru, V. Brătianu, ministrul Agriculturii C. Argetoianu și delegații tuturor instituțiilor culturale care erau de față.

Cu acest prilej s'a pus piatra fundamentală a Căminului Studenților. Înaltul Regent a întrebunitat același ciocan și aceeași mistrie de argint, cu care în anul 1868 Domnitorul Carol pusese piatra fundamentală a localului școlii. S'a bătut o medalie comemorativă și s'a tipărit un volum cuprinzând istoricul și organizarea școlii, programele analitice, mijloacele didactice și statistica absolvenților dela înființare și până la 1927. În tot acest interval, au terminat școala 970 de absolvenți, cari au îmbrățișat cariera de agricultor în exploatațiile particulare, în întreprinderile și serviciile publice, în învățământul agricol. Mulți absolvenți, mai ales din promoțiile mai noi, au încadrat serviciile agricole județene, înființate după războiu.

proprietari rurali ».

Legătura dintre știință și practică era precizată

Laboratorul de lăptărie

în acest chip în cuvântarea primului ministru, Vintilă Brătianu:

« Precum industriașul nu mai poate sta izolat în atelierul lui, fără să urmărească în fiecare zi

descoperirile pentru întrebuințarea mașinismului și nouile metode de folosirea materiilor prime, tot astfel și agricultorul, pe ogorul său, trebuie să fie în legătură permanentă cu descoperirile civiliza-

practică. Instituțiile speciale de cercetări sunt chemate să îndeplinească acest rol important între știință, școală și ramura de activitate practică respectivă ».

În anul 1929 s'a votat legea de organizare a Academiiilor de Inalte Studii Agronomice. Prin această lege, Școala Superioară de Agricultură Herestrău e denumită Academia de Inalte Studii Agronomice din București.

Era o schimbare numai formală, fiindcă de 20 de ani, învățământul în această școală era un învățământ superior de grad universitar. Legea din 1929 dă o organizare comună Academiei de Inalte Studii Agronomice din București și celei din Cluj, pe care România a moștenit-o dela regimul maghiar. Legea consfințește catedrele existente și prevede că nu se vor putea înființa catedre sau conferințe noi de cât pe cale de lege. Se stabilesc anii de studiu, la 5: 1 an pregătitor, 3 ani studii teoretice și 1 an de practică. Se re-

glementează obținerea titlului de inginer agronom și celui de doctor în agronomie. Acest din urmă titlu nu a fost încă acordat nimănui, până în momentul

Colecția de soluri

șiei moderne. Dar să nu uităm că nici știința nu și-ar produce efectele ei complete, dacă ea s'ar

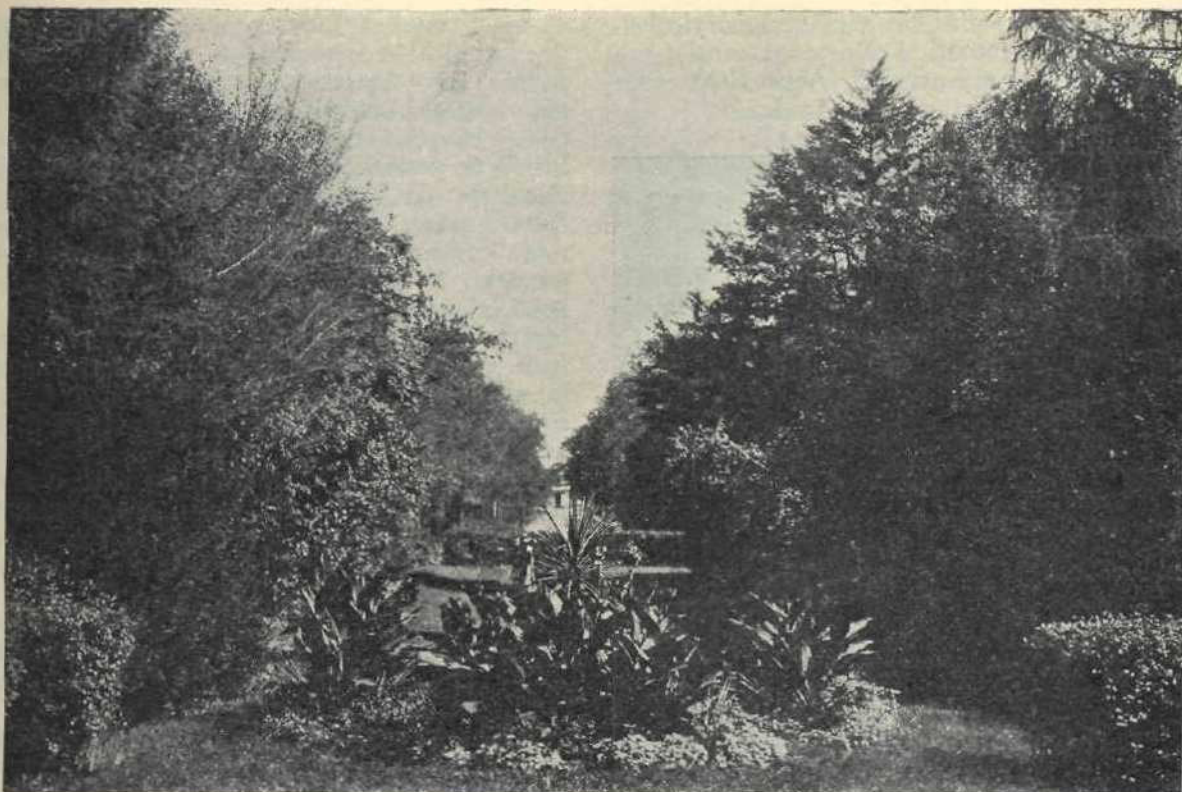
Medalia dată de Domnitorul Alexandru Ioan Cuza Școlii de Agricultură dela Pantelimon

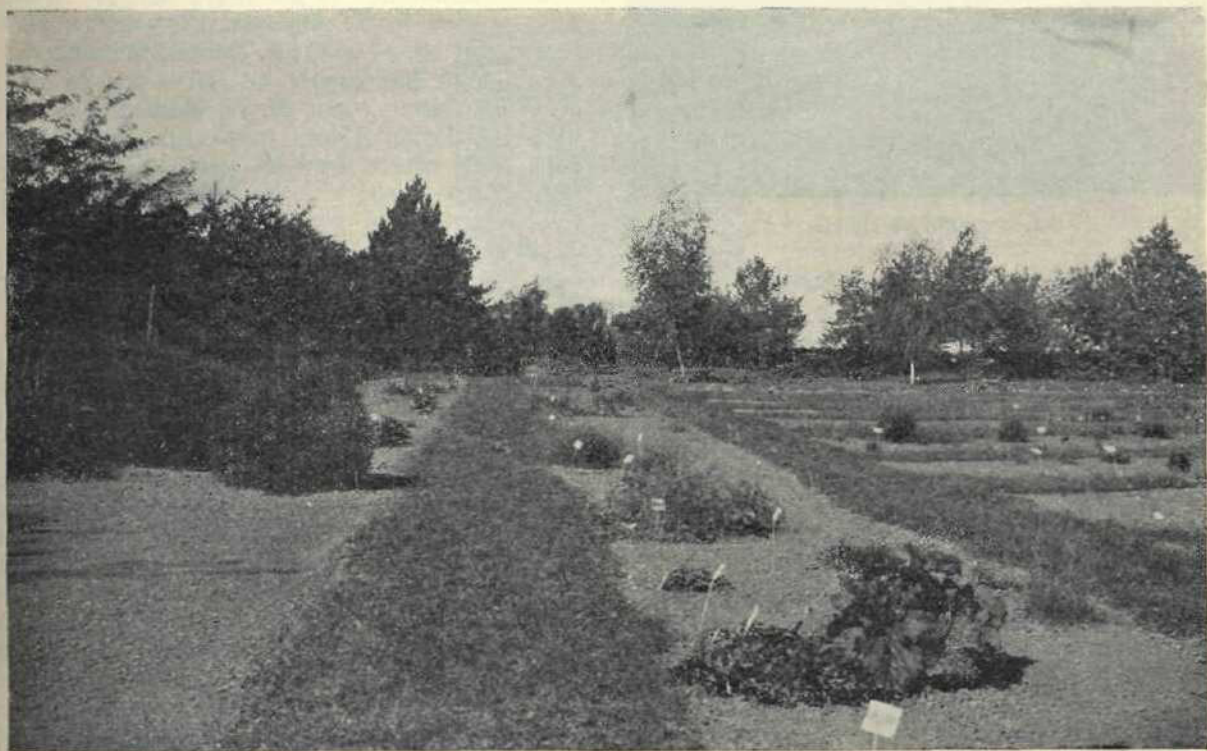
Hala de mașini agricole

izola exclusiv în cercetările teoretice ale laboratoarelor, fără să urmărească rezultatele în viața

de față. Se stabilesc norme pentru recrutarea profesorilor, prin analogie cu normele universitare.

Vedere din fața Academiei de Inalte Studii Agronomice spre Șoseaua Kiseleff

Grădina Botanică

Se creiază un Senat al învățământului agricol superior, cu reprezentanți ai celor două consilii profesionale dela Cluj și București. Acest Senat coordonează activitatea celor două Academii.

Laboratorul de chimie

Academia de Inalte Studii Agronomice din București a continuat să progreseze în ultimii ani, din punct de vedere științific, didactic și material.

S'a terminat plantarea viei experimentale; s'a organizat și înzestrat complet ferma Băneasa. S'a trecut în patrimoniul Academiei, încă din 1929, via Pietroasa din județul Buzău, unde s'a înființat în 1932 o școală practică de pivnicieri. În 1931 s'a adăugat la patrimoniul Academiei ferma și pepiniera Istrița din Buzău, destinată a servi în primul rând practicii studenților.

În toamna aceluiaș an, odată cu deschiderea anului școlar, s'a inaugurat Căminul Studenților, a cărui piatră fundamentală fusese pusă cu 3 ani înainte.

Inaugurarea s'a făcut în prezența M. S. Regelui Carol II, înconjurat de A. S. Regală Principele Nicolae, de d-l N. Iorga, primul ministru și de ministrul guvernului din acea vreme.

Astfel, în decurs de mai mult de trei sferturi de veac, Școala Superioară de Agricultură dela Herestrău, azi Academia de Inalte Studii Agronomice, a străbătut un drum de dezvoltare, care este analog cu acela străbătut de alte vechi școli înalte: Școala de poduri și șosele, Școala de medicină, azi Facultatea de Medicină. Drumul Școalei de Agricultură a fost de sigur mai greu, pentru că foarte mulți oameni, chiar dintre cei cultivați și cu răspundere, în trecut, și până în vremea cea mai nouă, afirmau că agricultura nu are nevoie de un învățământ agricol și încă mai puțin de unul înalt. Gândul lui Cuza-Vodă exprimat într'un mesaj către Adunarea legiuitoare, de a se înființa Facultatea de Agronomie, a găsit târziu de tot înfăptuirea.

Școala de Agricultură dela Herestrău a rămas să îndeplinească acest rol, la început cu modestie, apoi cu un prestigiu din ce în ce mai mare; ea a fost în tot cursul evoluției sale, cea mai înaltă școală de agricultură a Țării.

Dacă ea și-a putut îndeplini menirea, printre toate greutățile, e datorită credinței și tenacității acelor cari au condus-o ca directori, cum și științei și devotamentului profesorilor ei.

Regret că proporțiile acestui articol nu îngăduesc să evoc câteva din aceste figuri însemnate pentru istoria agriculturii și a științei agricole.

Directorii cari s'au succedat dela 1853 până azi au fost:

C. Slătineanu, 1852—1857; C. N. Racotă, 1857—1863; P. S. Aurelian, 1863—1883; N. R. Danielescu, 1884—1887; V. Cârnu-Munteanu, 1887—1903 (cu o întrerupere de câteva luni în 1901); N. Filip, 1903—1905; N. N. Andronescu, 1905—1907; C. Sandu-Aldea, 1908—1914 (cu o întrerupere de câteva luni în 1911); G. Ionescu-Șișești, 1914—1919; C. Sandu-Aldea, 1919—1927; G. Ionescu-Șișești, 1928; Alex. Nasta, 1929; D. Busuiocescu, 1930—1932; M. Chirișescu-Arva, 1933. Acești doi din urmă au titlul de Rector, potrivit legii din 1929.

Dintre profesorii ce nu mai sunt în viață, despre care s'a păstrat o mai vie amintire, pomenim pe următorii: C. N. Racotă, de agricultură practică, 1857—1863; Pană Buescu, de agricultură, silvicultură, botanică și economie rurală, 1859—1860, de fizică, chimie și tehnologie până la 1864, de matematică până la 1868, de chimie generală și agricolă până în 1893; Alexe Marin, de fizică, chimie și tehnologie, 1859—1860; P. S. Aurelian, de agricultură, silvicultură și economie rurală, 1860—1866, de economie rurală și națională până în 1900; C. F. Robescu, botanică, silvicultură și geologie, 1867—1877, fizică, chimie și tehnologie până la 1886; N. R. Danielescu, botanică, silvicultură și geologie, 1878—1886; W. Knechtel, horticultură dela 1878—1910; Fl. Pomponiu, geniu rural, 1886—1894; V. C. Munteanu, botanică și tehnologie.

logie agricolă 1886—1903; *G. Maior*, de agricultură și silvicultură, 1888—1925; *Marcel Brânză*, botanică agricolă, mineralogie și geologie, 1905—1908; *Nic. Iacobescu*, de botanică, 1908—1911; *V. Brezeanu*, viticultură, 1906—1917; *N. Filip*, zootehnie și medicină veterinară, 1899—1922; *C. Sandu-Aldea*, agricultură practică, 1908—1913, ameliorarea plantelor agricole 1913—1927; *C. Bozianu*, contabilitate agricolă, 1910—1921; *I. Hașeganu*, horticultură, 1910—1927.

Astăzi Academia de Inalte Studii Agronomice din București, fosta Școala de Agricultură Herestrău, are 16 profesori și 5 conferențieri.

Numărul studenților din cei cinci ani de studii, inclusiv anul de practică, este de 430.

Prin contactul pe care îl are cu agricultorii, viticultorii, pomicultorii și crescătorii de vite, în instituțiile sale practice, Academia de Inalte Studii Agronomice exercită o înrâurire directă asupra agriculturii Țării. Din când în când se organizează cursuri de perfecționare pentru aceștia ca și pentru vechii absolvenți. Producția științifică a corpului profesoral ține pas cu activitatea de îndrumare și cu cea didactică.

Rolul de căpetenie al acestei înalte școale rămâne de a forma pe tinerii cari vor fi mâine conducătorii agriculturii, fie în ferme, fie în instituțiile de învățământ și cercetare, fie în serviciile agricole publice pentru îndrumarea țărănimii.

G. IONESCU-SIȘEȘTI

Sigiliul din 1857 al Școalei Naționale de Agricultură de la Pantelimon